

QORTI TA' L-APPELL

**ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE**

Seduta tad-29 ta' Frar, 2012

Appell Civili Numru. 434/2008/1

Talba Numru:434/08GMA

Proinvest Limited

VS

Giljan Agius

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Illi fis-16 ta' Settembru 2010 it-Tribunal ghal Talbiet Zghar ippronunza s-segwenti decizjoni fl-ismijiet premissi: -

“It-Tribunal,

Ra l-Avviz tas-socjeta' attrici, fejn talbet lil dan it-Tribunal jikkundanna lill-konvenut ihallasha s-somma ta' elf tliet mija sebgha u disghin ewro (€1397) dovuta bhala flus imhallsa mill-attur lil terzi minhabba nuqqasijiet da parti

tal-konvenut, oltre l-ispejjes u drittijiet ukoll mhallsa indebitament fil-kawza 334/03 EG fl-ismijiet Blye Engineering Co.Ltd. kontra Mark Micallef.

Ra r-risposta tal-konvenut li eccepixxa illi t-talba attrici hija legalment ipproponibbli u dan peress illi l-istess talba hija ostakolata mill-perentorjeta' tal-gudikat.

Illi mhuwiex minnu li l-attur hallas is-somma minnu reklamata lil terzi peress illi in effetti kien il-konvenut illi hallas tali somma.

It-talba attrici hija fit-totalita' taghha nfondata fil-fatt u fid-dritt.

Ra x-xhieda ta' Mark Micallef, managing director tas-socjeta' attrici, li jispjega kif l-konvenut kien talab lis-socjeta' attrici sabiex issiblu xi hadd biex jinstalla zewg "air conditioning" units fl-appartament tieghu.

Is-socjeta' attrici kienet inkarigat lil Blye Engineering, li bi ftehim ma' Agius bieghet u nstallat "air conditioners" fl-appartament tal-konvenut.

Meta s-socjeta' Blye baghtet invoice lil Agius dan irrifjuta li jhallas u s-socjeta' talbet il-hlas minghand is-socjeta' attrici, li spiccat b'kawza l-Qorti u kienet biss b'sentenza li s-socjeta' attrici kellha thallas lil Blye. Agius kien itella' bhala xhud miz-zewg partijiet u qatt ma gie kjamata fil-kawza.

Sussgewentwement is-socjeta' attrici fethet kawza kontra Agius u b'sentenza ta' dan it-Tribunal, diversament presedut (Avviz Nru 2107/2004), Agius gie kkundannat ihallas l-ammont lil Proinvest, pero' skont is-sentenza ma setghetx tigi ezegwita d-decizjoni qabel ma jkun hemm decizjoni f'kawza ohra. Ma kienx hemm kawza ohra u ghalhekk s-socjeta' attrici kienet appellat, liema appell kien mar dezert ghaliex Agius ma kienx gie notifikat fi zmien sena.

Nel frattemp, Agius kien hallas lil Blye l-valur tal-“air conditioner” fl-ammont ta’ elfejn seba’ mija hamsa u erbghin ewro u hamsa u sebghin ewro centezmu (€2745.75) u dan kien fl-4 ta’ Marzu 2008.

Is-socjeta’ attrici thoss li soffriet danni u dan meta l-konvenut ammetta li kien debitur ta’ Blye, konsistenti fl-ammont imhallas lil Blye, rapprezentani spejjes fil-kawza fl-ammont ta’ elf tliet mija sebgha u disghin ewro (€1397), spejjes ta’ dina l-kawza u ta’ mandat ta’ sekwestru Nru. 1366/08.

Is-socjeta’ attrici hallset ukoll tliet mija u erbatax-il ewro u hamsa u sittin ewro centezmu (€314.65), in konnessjoni ma’ appell, u qed titlob ukoll l-imghaxijiet fuq l-ammont pretizi.

Ra x-xhieda tal-konvenut Giljan Agius li jikkonferma li kien inkariga lis-socjeta’ attrici sabiex tinstalla “air conditioner” fl-appartament tieghu u dan kien hadem izda kien jinzel l-ilma minnu. Irrizulta li s-socjeta’ attrici kienet akkwistat l-“air conditioner” minghand Blye Company Limited u l-konvenut ighid li ma kienx jaf li kien hemm xi problema bejn Blye u s-socjeta’ attrici. Sar jaf biss meta mar ghall-garanzija u Blye kienet qaltlu li ma setghetx tghaddielu kopja tal-garanzija peress li ma kenitx ghadha thallset minghand is-socjeta’ attrici.

Jikkonferma ukoll li s-socjeta’ attrici kienet fethet kawza kontrih u kien gie ordnat mill-Qorti sabiex ihallas lil Blye u hekk ghamel.

Xorta wahda hadd ma mar isewwilu l-“air conditioner” u kien ghalhekk li kellu jixtri iehor.

Jikkonferma li kien gie msejjah bhala xhud, fil-kawza li nfethet bejn Blye u Proinvest, pero’ ma kienx jaf x’kien l-ezitu ta’ dik il-kawza.

Jiftakar li Mark Micallef kien fetahlu kawza sabiex ihallas l-“air conditioners” u kien hallas semplicement lil Blye biex

forsi ssewwulu dawn l-“air conditioners” u dan kien fl-4 ta' Marzu 2008.

Ra l-atti u d-dokumenti esebiti.

Ikkunsidra

Din l-azzjoni giet istiwita per konsegwenza tal-fatt li l-konvenut kien inkariga lis-socjeta' attrici sabiex tiehu hsieb li tarma residenza li kellu f'Tas Sliema. Minkejja li fil-ftehim ta' appalt li sar bejn il-partijiet ma kienx hemm imsemmi xi ftehim kien hemm dwar l-installazzjoni ta' “air conditioners” fil-proprjeta' tal-konvenut.

Kien tramite s-socjeta' attrici, li l-konvenut sar jaf bis-socjeta' Blye Engineering, minn fejn imbaghad xtara l-“air conditioners.”

S'hawn kien jidher li kien hemm qbil, imma l-kwistjoni qamet dwar min kien responsabbli ghal hlas tal-“air conditioners” li kienu gew installati fil-proprjeta' tal-konvenut. Skont dan tal-ahhar, is-socjeta' Proinvest kellha thallas. Mill-invoice li giet mahruqa, kien jidher indikat l-isem ta' Mark Micallef, li minkejja li huwa wiehed mid-diretturi tas-socjeta' attrici, mhux car taht liema kapacita' kien qed jagixxi.

In ogni caso, minhabba dan id-dizgwid kollu li qam, is-socjeta' Blye fethet kawza kontra Mark Micallef, fejn gie ordnat ihallas ghal dawn l-“air conditioners” li gew installati fil-proprjeta' tal-konvenut u dan b'sentenza fl-ismijiet Blye Engineering Co.Ltd. kontra Mark Micallef deciza fl-20 ta' Settembru 2004.

Is-socjeta' Proinvest fethet kawza sabiex tithallas ghal dawn l-“air conditioners” minghand il-konvenut u din it-talba

giet ikkonfermata permezz ta' sentenza moghtija minn dan it-Tribunal, kif diversament presedut, datata 21 ta' Marzu 2006, fl-ismijiet Proinvest Limited kontra Glijan sive Julian Agius.

Agius baqa' ma hallasx, izda madanakollu ma kienx hemm l-opportunita' li tigi ezegwita din is-sentenza peress li t-Tribunal irrefera ghal ezitu ta' kawzi ohra, u ma johrogx car, jekk verament kienux jezistu dawn il-kawzi, tant hu hekk li s-socjeta' attrici appellat, liema appell imbaghad kien mar dezert.

Is-socjeta' attrici presentement fethet dina l-kawza, peress li eventwalment, fl-4 ta' Marzu 2008, il-konvenut kien hallas lis-socjeta' Blye, bl-iskuza li kellu problemi b'dawn l-"air conditioners" u Blye Engineering kienet qed tirrifjuta li ticcekkja dawn l-units diment li ma tithallasx.

Is-socjeta' attrici tissottometti, li per se l-pagament maghmul mill-konvenut huwa ammissjoni da parti tieghu li huwa kien debitur fil-konfront ta' Blye Engineering ghal installazzjoni ta' "air conditioners."

Ghalhekk kien qed jippretendi l-hlasijiet tal-ispejjes li kellu jaghmel sabiex fetah il-proceduri fil-konfront tal-konvenut u dan peress li kkagunalu danni, sakemm effettivament fl-ahhar hallas. Il-konvenut, in linja tad-difiza tieghu, jghid li ladarba kien hemm sentenza moghtija minn dan it-Tribunal, kif diversament presedut, u l-appell kien mar dezert, il-kawza kienet res iudicata u ma setghetx giet ipprezentata din il-kawza.

Hemm konferma mill-istess konvenut, kif ukoll mill-provi dokumentali pprezentati mis-socjeta' attrici, li fl-4 ta' Marzu 2008, il-konvenut kien hallas dan il-kont li kien ghadu pendenti minhabba l-kwistjonijiet li kien hemm bejn Blye Engineering u Proinvest.

Huwa minnu ukoll li hadd mill-partijiet ma talab li ghal finijiet tal-integrita' tal-gudizzju, kellu jigi kjamata fil-kawza, il-konvenut, tressaq biss bhala xhud u s'hawnhekk ma jistax jigi akkuzat talli naqas mir-responsabbilita' tieghu, ghaliex kien jispetta lill-partijiet l-ohra jiehdu hsieb.

Dan it-Tribunal, jaqbel mat-tezi tas-socjeta' attrici, li meta l-konvenut iddecieda li jhallas ghall-"air conditioners," dan ghamlu sabiex jigi moqdi, izda bl-istess mod kien qieghed

jametti li kien hemm debitu u kien hemm fuq kollox sentenza kontrih fejn kien gie ordnat jaghmel l-istess pagament.

It-Tribunal jikkunsidra li l-konvenut kien minn dejjem konsapevoli li kien direttament responsabbli ghal dan il-hlas, tant li anke diversi Qrati ohra wasslu ghall-istess konkluzzjoni. Dan l-agir ultimament sar kollu a skapitu u a pregudizzju tas-socjeta' attrici, li kellha tigi assoggettata ghal proceduri fil-konfront taghha mis-socjeta' Blye Engineering u kellha ukoll thallas saħansitra l-ispejjes ta' dik il-kawza.

Sewwa ghamlet meta segwit dawn il-proceduri b'kawza ghall-hlas ta' dawn l-"air conditioners," minghand il-konvenut, li meta kien komdu ghalih iddecieda li jhallas lil Blye.

L-agir tal-konvenut ikompli juri li kien intenzjonat sabiex jikkaguna hsara lis-socjeta' attrici u ghalhekk it-Tribunal jasal ghal konkluzjoni li ghal dan l-agir il-konvenut ghandu jigi kkundannat. Kienet tkun storja differenti, li kieku ammetta r-responsabbilita' tieghu u l-ftehim li kien sar mas-socjeta' Blye Engineering.

Oltre minn hekk, it-Tribunal ma jistax jasal ghal istess konkluzjoni li jrid il-konvenut ghaliex, il-mertu ta' dina l-kawza, mhix wahda res iudicata ghaliex taghmel referenza ghal spejjes li kellha thallas is-socjeta' attrici f'kaz fejn il-partijiet kienu differenti, anke jekk kienet kawza li giet intavolata per konsegwenza ta' negozju li sar bejn Blye Engineering, Proinvest Limited, kif ukoll il-konvenut li kien l-intermedjarju li ghamel ordni ghall-installazzjoni ta' "air conditioners" fil-proprjeta' tieghu.

Ghal dawn il-motivi, t-Tribunal jaqta' u jiddeciedi billi jilqa' t-talbiet attrici, kif dedotti bl-ispejjes kontra l-konvenut.

Rat ir-rikors tal-appell ta' Giljan Agius datat 7 ta' Ottubru 2010 fejn talab lill-Qorti sabiex in vista tal-aggravji minnu mressqa tilqa' l-appell tieghu u dan billi tirrevoka u thassar is-sentenza appellata.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat li dan l-appell gie appuntata ghat-trattazzjoni ghas-seduta tal-15 ta' Frar 2011.

Rat ir-risposta tas-socjeta' Proinvest Limited datata l-1 ta' Mejju 2011 a fol. 13 tal-process fejn sostniet ghar-ragunji hemm indikati li d-decizjoni tat-Tribunal Ghal Talbiet Zghar hija gusta u timmerita konferma u ghalhekk l-appell interpost ghandu jigi michud.

Rat il-verbal tas-seduta mizmuma fl-14 ta' Gunju 2011 fejn meta ssejjah l-appell deher Dr. Roberto Montalto ghall-appellanti prezenti u Dr. Philp Manduca ghall-appallat. Id-difensuri trattaw il-kaz. L-appell gie differit ghas-sentenza ghad-29 ta' Frar 2012.

Rat l-atti kollha tal-istess kawza inkluz id-decizjoni tat-Tribunal ghal Talbiet Zghar (it-Tribunal) fl-ismijiet premessi datata 16 ta' Settembru 2010.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

Illi l-aggravju odjern huwa fis-sens li la darba kien stabbilit li r-relazzjoni ta' bejgh ta' *airconditioners* kienet bejn Mark Micallef u s-socjeta' Blye Engineering Limited skond kif gie deciz mit-Tribunal Ghal Talbiet Zghar fis-sentenza fl-ismijiet **"Blye Engineering Co. Limited vs Mark Micallef"** (Talba Numru 334/03) deciza fl-20 ta' Settembru 2004 mela allura r-relazzjoni tal-appellant mas-socjeta' attrici kienet biss wahda ta' appalt, u huwa kellu dritt ma jhallasx lill-istess sakemm l-appalt jigi esegwit sew minnha; f'dan il-kuntest kull ma ghamel l-appellant mas-socjeta' appellata huwa biss li insista fuq id-dritt tieghu li ried xoghol sew, u meta hallas lis-socjeta' Blye Engineering Co. Limited (Blye) huwa ghamel dan biss sabiex jigi rrangat l-*air conditioner* li kien ikkonsenjat lill mis-socjeta' attrici, u bl-ebda mod tali pagament ma kien

ammissjoni da parte tieghu li huwa kien u d-debitur tas-socjeta' Blye u dan ghalix ir-relazzjoni tieghu kienet u baqghet dejjem mas-socjeta' attrici; fi kwalunkwe kaz l-ispejjez tal-kawza li allegatament inkorriet is-socjeta' attrici permezz tal-imsemmija proceduri fuq indikati ma kienux jirrigwardaw l-appellant li lanqas biss kien parti fil-kawza jew kjamat fil-kawza u ghalhekk ma jistax jinzamm responsabbli sabiex ihallas l-istess.

Illi wara li din il-Qorti rat l-atti kollha tal-kawza thoss li s-socjeta' attrici ma tistax tirnexxi fl-azzjoni taghha kontra l-appellant ghall-hlas ta' spejjez gudizzjarji li hija nkorriet fil-kawza fl-ismijiet "Blye Engeneering Co. Ltd vs Mark Micallef" u dan ghalix l-ispejjez ta' dik il-kawza lanqas biss inkorriethom is-socjeta' attrici izda se mai Mark Micallef, ghalix l-istess socjeta' attrici ma kienitx parti mill-kawza izda Mark Micallef personalment kien, u huwa l-persuna li gie ikkundannat ihallas. Fil-fatt f'dik is-sentenza ir-relazzjoni ta' bejgh ta' *air conditioner* li gie attwalment nstallat ghand l-appellanti, kien biss bejn l-istess socjeta' veniditrici Blye u s-socjeta' odjerna appellata lanqas bis hija parti fl-istess kawza; l-istess jinghad ghall-appellant odjern, fis-sens li ma kienx parti mill-kawza u lanqas allura ma seta` jigi kkundannat f'dik il-kawza u lanqas f'din il-kawza sabiex ihallas l-ispejjez tal-istess.

Illi l-fatti juru li l-appellant kellu relazzjoni ta' appalt mas-socjeta' appellata sabiex tehodlu hsieb tax-xogholijiet indikati fil-fatt tieghu; dan kien jinkludi li jigi supplit b'*air conditioners*, u li eventwalment l-istess socjeta' kellha tfittex lill-appellant ghall-hlas tal-istess appalt u wkoll ghall-provista tal-istess *air conditioners* u dan bhala parti mill-istess appalt.

Illi jidher li Mark Micallef, direttur tas-socjeta' appellata dahal fi ftehim mas-socjeta' Blye Engeneering Co. Ltd. sabiex jixtri l-*air conditioners* minghand l-istess socjeta' u li l-istess jigu kkonsenjati lill-appellanti. Izda din ir-relazzjoni ta' bejgh ta' *air conditioners* baqghet bejn l-istess kontraenti, tant li dan gie kkonfermat bis-sentenza tat-Tribunal Ghal Talbiet Zghar fis-sentenza fl-ismijiet

“Blye Engineering Co. Limited vs Mark Micallef” (Talba Numru 334/03) deciza fl-20 ta' Settembru 2004. Certament li hemm distinzjoni legali bejn Mark Micallef, u s-socjeta' attrici, anke jekk tal-ewwel huwa azzjonist taghha, u dan ghaliex s-socjeta' appellata ghandha personalita' guridika distinta mill-membri taghha. Ma jistax ikun allura gudikament li taht dan il-binarju, spejjez gudizzjarji li nkorra Mark Micallef, jigu attrwibiti bhala spejjez sofferti mis-socjeta' attrici, u li dawn jigu attribwiti bhala danni kkawzati minhabba allegat agir da parte tal-appellant. Dan huwa legalment inkorrett u gudizzjarjment infondat; dwar danni certament li ma hemm in-ness ta' kazwalita' bejn dak allegat mis-socjeta' attrici u l-appellant, kemm minhabba n-ness ta' kazwalita' li f'dan il-kaz huwa mankanti, u kif ukoll, li kif inghad l-ispejjez gew inkorsi minn Mark Micallef u mhux mis-socjeta' appellanti, almenu fil-kawza li l-ispejjez taghha s-socjeta' attrici qed tipprova tirkupra minghand l-appellant. Ghalhekk l-appell fuq dan il-punt qed jigi milqugh.

Illi dwar li d-decizjoni tat-Tribunal irriteriet li meta l-appellant hallas lis-socjeta' Blye Engeneering Limited il-prezz tal-*air conditioners* din tammonta ghall-ammissjoni li huwa kien debitur tal-istess socjeta', dan ma huwa minnu xejn ghaliex ma jirrizultax mill-provi – dan aktar u aktar meta gudizzjarjament gie stabbilit li r-relazzjoni ta' bejgh u xiri ta' *air conditioners* kienet bejn is-socjeta' Blye Engeneering Co. Ltd. u Mark Micallef.

Illi jirrizulta li l-hlas sar mill-appellant minn jeddu ghaliex altrimenti l-istess socjeta' ma riditx tirranga l-*air conditioner* li ma kienx qed jahdem sew u allura la darba l-appellant inqabad fi kwistjoni mal-istess socjeta' attrici dwar in non esekuzzjoni tal-appalt, u la darba s-socjeta venditrici ma rieditx taghmel ix-xoghol jekk hija ma tithallasx il-prezz tal-istess, l-appellant ghazel li jhallas tali ammont sabiex l-istess *air conditioner* jigi rrangat, izda dan bl-ebda mod ma jfisser li b'daqshekk huwa ammetta li kien debitur tas-socjeta' Blye – fuq kollox pagament ta' debitu huwa koncepibbli legalment li jsir anke minn terza persuna. Ghalhekk fuq dan il-binarju d-decizjoni tat-

Tribunal ma hijiex korretta u qed tigi ghalhekk annullata, anke fis-sens hawn deciz.

Illi f'dan il-kuntest jinghad li argument li qed jingabb mis-socjeta' appellata huwa fis-sens li l-aggravji hawn imressqa ma tressqux mill-appellant fl-ewwel stadju tal-kawza, izda jirrizulta li din taqa' taht il-kappa tat-tieni eccezzjoni, ghaliex

jirrizulta li dak li qed tghid li hallset is-socjeta' attrici ma kienx minnha dovut izda minn Mark Micallef, u allura ma jirrizultax li l-istess socjeta' appellata kienet tenuta li thallas tal-istess ghaliex gudizzjarment kien terz li gie kkundannat li jhallas ghall dan. Jinghad ukoll li fuq kollox s-socjeta' attrici kellha dejjem l-oneru li tipprova dak minnha allegat, u f'dan il-kaz il-fatti kif esposti fil-kawza ma jreggux ma' dak mitlub u allura hawn tidhol il-ballo kemm it-tieni eccezzjoni u kif ukoll it-tielet eccezzjoni, din ta' l-ahhar fis-sens, li kien oneru tas-socjeta' attrici dejjem li tipprova l-allegazzjonijiet taghha li hija fuq kollox soffriet danni, izda din il-prova ma saritx, u hawn ghandha l-validita' taghha wkoll it-tielet eccezzjoni almenu sal-punt, li s-socjeta' attrici ma ppruvatx dak minnha allegat.

Illi l-ahhar punt huwa dwar dak li nghad li mhux normali ghal din il-Qorti li tiddisturba l-apprezzament tal-provi li jsir mill-Ewwel Qorti jew Tribunal f'dan il-kaz u dan fuq l-iskorta tas-sentenzi citati **"Abram Bezzina vs Joseph Falzon"** (A.C. – 11 ta' Jannar 1995); **"George Portelli vs Nicola Galea"** (A.C. – 23 ta' Jannar 1959); **"Carmelo Agius vs John Agius"** (A.I.C. – 2 ta' Dicembru 1994); u **"Eucharitico Zammit vs Eustracho Petrococcino nomine"** (A.C. – 25 ta' Frar 1952) izda dan ma huwiex principju assolut, ghaliex meta jirrizulta li sar zball gravi li jippregudika lill-parti sostanzjament b'mod li tinholq ngustizzja, jew meta ikun hemm interpretazzjoni legali u gudizzjarja ta' att, li jkun legalment zbaljat, mela allura din il-Qorti mhux biss ghandha, izda hija fid-dover li tirranga dak li jkun gie ritenut bhala fattwalment u/jew legalment inkorrett, u hekk huwa dan il-kaz u hawn issir referenza ghas-sentenzi **"John Bezzina et vs Emanuel Camilleri"** (A.I.C. (RCP) – 27 ta' Novembru 2011); **"Ruth Spiteri vs. Emmanuel Vella"** (A.I.C. – 5 ta' Marzu 2003) u **"Hilda**

Debrincrat vs Mario Farrugia (A.I.C. (Ghawdex) – 14 ta' Lulju 2004); u **“Joseph Grech Sant vs L-Avukat Dottor Riccardo Farrugia et nomine”** (A.C. – 28 ta' Frar 1997); u **“Hans Jocham Link et vs Raymond Mercieca”** (A.I.C. – 12 ta' Jannar 2001)”.

Illi ghalhekk l-appell qed jigi milqugh u konsegwentement it-talba attrici quddiem it-Tribunal Ghal Talbiet Zghar qed tigi michuda, fil-waqt li minflok qed jigu milqugha t-tieni u t-tielet eccezzjoni tal-appellanti intimat fl-istess kawza, in kwantu konsistenti ma' dak hawn deciz.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi**, billi filwaqt li tichad ir-risposta tal-appell tas-socjeta' Proinvest Limited datata 11 ta' Mejju 2011 in kwantu l-istess hija nkonsistenti ma' dak hawn deciz, **tilqa' l-appell interpost mill-appellant Giljan Agius datat 7 ta' Ottubru 2010 biss in kwantu l-istess huwa konsistenti ma' dak hawn deciz**, b'dan li allura tirrevoka u tannulla s-sentenza fl-ismijiet premessi **“Proinvest Limited vs Giljan Agius”** tat-Tribunal Ghal Talbiet Zghar datata 7 ta' Ottubru 2010 (Talba Numru 434/08) ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi b'dan li minflok tichad it-talba tas-socjeta' attrici appellata fil-konfront tal-appellant/intimat ghaliex hija nfondata fil-fatt u fid-dritt, u tilqa' t-tieni u t-tielet eccezzjoni tal-appellant fir-risposta tieghu ghat-talba quddiem it-Tribunal Ghal Talbiet Zghar in kwantu konsistenti ma' dak hawn deciz.

Bl-ispejjez taz-zewg istanzi kontra s-socjeta' appellata Proinvest Limited.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

Kopja Informali ta' Sentenza

-----TMIEM-----